

Vlaams
Parlement

ingediend op **656** (2015-2016) – Nr. 1
18 februari 2016 (2015-2016)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door Herman De Croo

over de G30 over de toekomststrategie
voor de Vlaamse varkenssector

Samenstelling van de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid:

Voorzitter: Jos De Meyer.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Jelle Engelbosch, Danielle Godderis-T'Jonck, Sofie Joosen, Sabine Vermeulen, Peter Wouters;

Jos De Meyer, Bart Dochy, Tinne Rombouts, Johan Verstreken;

Herman De Croo, Francesco Vanderjeugd;

Els Robeyns, Steve Vandenberghe;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Vera Celis, Matthias Diependaele, Bert Maertens, Marius Meremans, Wilfried Vandaele, Tine van der Vloet;

Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, Michel Doomst, Jan Durnez;

Lydia Peeters, Freya Saeys;

Rob Beenders, Kurt De Loor;

Johan Danen.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin.

INHOUD

I.	Toelichting door minister Joke Schauvliege	4
1.	Werkgroep marktwerking	4
2.	Werkgroep differentiatie en segmentatie	5
3.	Werkgroep alternatieve verdienmodellen	5
II.	Bespreking	6
	Gebruikte afkortingen	12

Op 3 februari 2016 organiseerde de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid een gedachtewisseling met minister Joke Schauvliege over de G30 over de toekomst van de varkenshouderij.

Op 1 februari vond op initiatief van de minister een overleg plaats tussen alle schakels van de varkensketen, onder de naam G30. Vertegenwoordigers uit de veevoedersector, fokkerij, slachthuizen, verwerking, distributie, bankensector, adviesverlening, onderzoek, sociale begeleiding en veehouders bogen zich over een toekomststrategie voor de varkenssector.

I. Toelichting door minister Joke Schauvliege

Joke Schauvliege verduidelijkt dat de G30 de toekomst van de varkenssector structureel wilde voorbereiden. De naam verwijst naar de horizon 2030.

Er waren ongeveer 75 deelnemers, schetst de minister. De landbouwers waren vertegenwoordigd door diverse belangenorganisaties zoals Boerenbond, ABS en BioForum en door de jongerenorganisaties van die belangenorganisaties. Daarnaast waren er ook een aantal individuele landbouwers aanwezig. Ook de sectorfederaties waren aanwezig: de Belgische Beroepsvereniging van Mengvoederfabrikanten (BEMEFA), de Federatie van het Belgische Vlees (FEBEV), de slachthuizen, de nationale federatie van vleeswarenmakers (Fenavian) en de distributiesector via Comeos. Voor de export waren het Belgian Meat Office (BMO) en het private initiatief Belgian Meat Export (BME) aanwezig en voor het onderzoek waren dat het Praktijkcentrum Varkens en het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek. Andere deelnemers waren de banken, de Vlaamse Piétrain Fokkerij en de experts van het Departement Landbouw en Visserij en van het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing.

Het debat werd op gang getrokken door Johnny Hogenkamp, een Nederlandse varkenskweker die sterk gelooft in de toekomst van de varkenshouderij, ook in de Lage Landen. In Nederland zijn er goede ervaringen met de oprichting van een grote producentenorganisatie. Daardoor kan de sector daar met één stem spreken. Het is echter niet zo eenvoudig om de neuzen in dezelfde richting te krijgen, merkte de spreker op. Binnen een dergelijke grote producentenorganisatie kunnen beperkte clusters van landbouwers nieuwe pistes bewandelen. Deze analyse van de keynote speaker sluit volgens de minister aan bij haar eigen inzichten. Het is ook mogelijk om verschillende producentenorganisaties op te richten die zich verenigen in een unie van producentenorganisaties.

Na de inleiding waren er drie verschillende werkgroepen, meer bepaald over de thema's marktwerking, differentiatie en segmentatie op de binnen- en buitenlandse markt en alternatieve verdienmodellen.

1. Werkgroep marktwerking

De minister schetst eerst de vragen die in de werkgroep aan bod kwamen. Hoe kan de marktwerking verbeterd worden? Welke rol kan een producentenorganisatie daarin spelen? Welke marktinformatie is nodig en wie moet die ter beschikking stellen?

De conclusie was dat marktinformatie sneller en correcter ter beschikking moet worden gesteld van alle spelers. Op Europees niveau is er meer accurate informatie in de zuivelsector dan in de varkenssector. Het is echter belangrijk om niet op Europa te wachten, meent de minister. Vlaanderen kan die informatie sneller en beter beschikbaar stellen van de sector.

Langs de vraagzijde zou er meer ingezet moeten worden op nieuwe markten, zowel in binnen- als in buitenland. Dat is volgens de deelnemers beter dan het uitbreiden van de bestaande markten. Het is ook belangrijk om het imago van het Vlaamse varkensvlees te verbeteren. Varkensvlees wordt immers nog vaak gepercipieerd als vet en ongezond, terwijl het perfect deel kan uitmaken van een gezonde en evenwichtige voeding.

De overheid mag niet ingrijpen op de marktwerking, stelde de werkgroep. Ze moet wel een goed kader creëren. Het is bijvoorbeeld belangrijk om te zorgen voor een level playing field, vooral ten opzichte van de buurlanden, maar ook ten opzichte van derde landen. Daarbij gaat het over het dierenwelzijn, de arbeidskost en de fiscale voordelen. Daarop moet men inzetten op Europees niveau. TTIP was een van de bekommernissen in de werkgroep, geeft de minister mee.

De aanwezigen waren het erover eens dat producentenorganisaties de sleutel kunnen zijn om de onderhandelingsmacht van de varkenshouders te vergroten. Op dit ogenblik staan de individuele producenten heel zwak omdat ze de opgefokte biggen niet langer op stal kunnen laten staan.

De unies van producentenorganisaties of de brancheorganisaties moeten ook zorgen voor een betere afstemming van vraag en aanbod en voor een grotere transparantie in de keten. Als men er bovendien voor kan zorgen dat de taart groter wordt, bijvoorbeeld door betere prijzen of door het wegwerken van faalkosten binnen de keten, wordt het ook gemakkelijker om daar billijke stukken uit te snijden, schetst de minister een conclusie van de werkgroep.

2. Werkgroep differentiatie en segmentatie

Deze werkgroep keek zowel naar de binnenlandse als de buitenlandse markt. Daarbij werd onderzocht welke segmenten op de markt kunnen worden gebracht. Daarin moet men misschien nog creatiever zijn. Het gaat ook over het soort varken, bijvoorbeeld het biovarken, het Belgische varken, het standaardvarken of het kringlooptvarken. Voor al die segmenten is er ook een markt.

In de werkgroep werd geopperd dat bepaalde voorwaarden vervuld moeten zijn: de marktnoden moeten beter gecapteerd worden, er moet een correcte prijs zijn voor elk segment, er moet beschikbaarheid zijn, het imago moet verbeterd worden en de meerkosten moeten kunnen worden doorgerekend.

Voor de export waren de meningen in de werkgroep meer divers, schetst de minister. De ene strekking vond dat al deze segmenten ook op de buitenlandse markt kunnen worden verkocht. Anderen vonden het meer opportuun om alleen het basisvarken in te zetten voor export. Ook het aspect smaak is aan bod gekomen. Dat is een kwestie van voeding, fokkerij en management. Het is de bedoeling om nog meer smaak te geven aan het varkensvlees. In een niet zo verre toekomst zou het ook mogelijk moeten worden om de smaak van een varken te meten als het nog leeft.

3. Werkgroep alternatieve verdienmodellen

De derde werkgroep richtte zich op de vraag hoe bedrijven zich kunnen oriënteren op alternatieve verdienmodellen. Een eerste mogelijkheid is integratie of clustering, zowel horizontaal als verticaal. Een randvoorwaarde voor integratie is dat het moet gaan om betrouwbare relaties. De producent moet zelf nog voldoende beslissingsvrijheid hebben. De idee van minibrancheorganisaties werd gelanceerd als een vorm van verticale clustering. Dat lijkt een goed alternatief om bepaalde segmenten in de markt te zetten.

Er werd ook gepraat over stoppen en heroriënteren, stipt de minister aan. De conclusie was dat er al heel wat instrumenten zijn voor begeleiding en loopbaancoaching, maar dat ze nogal versnipperd zijn. De betrokkenen moeten er zelf naar op zoek. Het is dus belangrijk om op dat vlak meer duidelijkheid te scheppen.

De korte keten en de niches kunnen een rol spelen, maar ze kunnen niet voor elk bedrijf een oplossing bieden. Niches hebben niet zozeer te maken met de korte keten, maar met het versterken van echt ondernemerschap en met technische kwaliteiten. Ook voor de vermarkting en de promotie is er nog meer opleiding nodig.

Over het algemeen zetten landbouwers te weinig in op de rentabiliteit van het eigen bedrijf en op de kennis van de marktwerving, was een belangrijke conclusie van de werkgroep.

Op het einde van de G30 werd een soort van werkplan opgesteld, waarin de aandachtspunten van de drie werkgroepen werden opgenomen, geeft de minister mee. Er wordt voortgewerkt rond drie werven: het varkensbedrijf, het varken zelf en de varkensketen.

Minister Joke Schauvliege heeft voor dit werkplan aangebracht dat de transparantie in de keten moet worden vergroot door de marktinformatie nog beter ter beschikking te stellen. Het reeds bestaande Varkensloket moet verder gepromoot worden. Er is geld om de producentenorganisaties te ondersteunen gedurende de eerste vijf jaar, benadrukt de minister. De eerste producentenorganisatie van de varkenshouderij is pas opgericht.

De VLIF-waARBorgregeling is afgewerkt en de liquiditeitsproblemen kunnen op korte termijn aangepakt worden, stelt de minister. Dat is geen structurele maatregel, maar het kan helpen bij de heroriëntatie. Er is extra geld voor twee innovatieoproepen. Er wordt binnen het VLIF 3,8 miljoen euro uitgetrokken voor de ondersteuning van innovatie in de landbouw. Er is ook 150.000 euro voor het stimuleren van de interactie tussen onderzoek en praktijk, in het kader van de Europese innovatiepartnerschappen.

Minister Joke Schauvliege besluit dat het een goede discussiedag was. Er werd gesproken zonder taboes. Nu moeten een aantal pistes verder worden uitgewerkt. De spreker beklemtoont ook dat het geen fatalistische vergadering was, ondanks de problemen in de sector. De minister vindt het positief dat men op die manier kan werken. Ze wil zich niet beperken tot maatregelen die pas in 2030 effect zullen hebben, maar gaat direct aan de slag. In de loop van februari wordt het werkplan gepubliceerd op de website van het departement. Over dat werkplan zal de minister ook geregeld opvolging organiseren.

II. Bespreking

Jelle Engelbosch heeft uit persberichten opgemaakt dat deze top vrij teleurstellend was voor sommige betrokkenen. Hij heeft de indruk dat er weinig evolutie is. In 2011 had toenmalig minister van Landbouw Kris Peeters immers al een gelijkaardig initiatief genomen, namelijk de dialoogdagen. Heeft minister Joke Schauvliege voor de G30-top andere actoren kunnen aantrekken? Welke nieuwe inzichten werden er bereikt? Hoe moet het nu verder?

De minister heeft het over de drie thema's van de G30, die besproken werden in werkgroepen. De schaalvergroting en de eventuele afbouw kwamen blijkbaar niet

aan bod, hoewel dat belangrijke items zijn voor de sector, meent de spreker. Dat ziet hij als een gemiste kans.

Het lid denkt dat moet worden overwogen om de VLIF-werking te heroriënteren naar differentiatie en heroriëntering. Vandaag kan men bij het VLIF voor vele zaken steun aanvragen.

Bij zijn weten, zijn de cijfers van IVB beschikbaar en hij vermoedt dat die ook bruikbaar zijn. Moet de overheid die cijfers dan nog eens centraliseren en publiceren? Waarom ervaart de sector de huidige cijfers als ontoereikend?

In Limburg en West-Vlaanderen wordt er een provinciale G30 georganiseerd. Kan dat nuttig zijn of is dat dubbel werk?

Herman De Croo denkt dat varkensvlees in Brusselse scholen en in bepaalde eetgelegenheden geweerd wordt omdat het publiek voor een belangrijk gedeelte uit moslims bestaat. Hij wil weten of die indruk juist is.

Het lid stelt dat in Duitsland een typologie wordt gehanteerd die het eigen varkensvlees bevoordeligt. Overweegt men in Vlaanderen soortgelijke maatregelen? Ziet men op dat vlak nog een rol voor federale organen, zoals het FAVV?

Hij vindt het ook goed om vlees zonder antibiotica op de markt te brengen en verwijst in dat kader naar de Nederlandse promotieactiviteiten. Over antibiotica-gebruik bij nutsdieren werd trouwens ook een resolutie goedgekeurd, merkt het lid op (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 572).

Vlaanderen heeft zich inzake varkensvlees niet gespecialiseerd, wat Spanje en Italië wel gedaan hebben. Kan dat een interessant thema zijn voor de sector?

Bart Dochy vindt dat de drie gehanteerde pijlers – varkensbedrijf, varken en keten – meer structuur kunnen brengen in de discussie. Hij is blij met de aandacht voor commercialisering. Hij vindt het ook positief dat de minister een instrument ter beschikking wil stellen voor het samenbrengen van gegevens, niet alleen over de vermarktbare producten, maar ook over de grondstoffen. Men moet namelijk over voldoende informatie beschikken om prijsevoluties te kunnen inschatten, aldus het lid.

Vroeger focusten de landbouwers vooral op de kwaliteit en de kostprijs van het product. Nu beseffen ze meer dat het product ook zijn weg moet kunnen vinden op de markt. Deze evolutie zal een weerslag hebben op de werking van de administratie, onder meer van ILVO en VLAM. Zullen er herschikkingen nodig zijn binnen de administratie?

Francesco Vanderjeugd vindt het positief dat de G30 georganiseerd werd. In deze tijden van crisis is het volgens het lid immers belangrijk dat de neuzen in dezelfde richting staan.

Het is goed dat Vlaanderen de marktcijfers zal samenbrengen, stelt de spreker. Welke inspanningen hebben VLAM en BMO al geleverd om nieuwe buitenlandse markten te veroveren? Zullen die inspanningen versterkt worden naar aanleiding van de G30? Vlaanderen moet op zoek naar een gelijk speelveld binnen de sector, los van de Europese inspanningen op dat vlak. Hoe kan men dat aanpakken?

Het is nodig om de overstap te maken van het vroegere gestandaardiseerde product naar meer differentiatie. Dat zal echter niet voor iedereen een oplossing zijn. De smaak en de kwaliteit van het varkensvlees zullen belangrijk zijn voor

het overleven van de sector. Voor de export denkt men echter vooral aan het standaardvarken, stelt de spreker vast. Maar volgens Francesco Vanderjeugd zijn er toch initiatieven om ook met een kwaliteitsproduct naar de buitenlandse markt te gaan en verwijst naar Duroc d'Oives.

De markt is gekenmerkt door trends, maar die zijn altijd van voorbijgaande aard. Zullen de producenten daardoor niet opnieuw in de problemen komen na verloop van tijd? Kan het chauvinistische koopbeleid in Duitsland een negatief effect hebben voor onze markten?

De spreker steunt het streven naar alternatieve verdienmodellen. In dat verband moeten de overheid en de sector werken aan de bedrijfseconomische inzichten bij de varkenshouders, aldus het lid. Het is belangrijk om het vertrouwen tussen de sector en de ketenpartners te versterken, want dat vormt soms een probleem.

De beslissingsvrijheid van iedere varkenshouder zal heel belangrijk blijven. Het is volgens Francesco Vanderjeugd niet de bedoeling om van bovenaf maatregelen op te leggen. De G30 kan op dat vlak een belangrijke rol spelen.

De varkenshouders die hun bedrijf willen stopzetten, kunnen niet terecht binnen een andere branche van de landbouw, want dan dreigen er daar problemen te ontstaan. Men moet denken aan loopbaancoaching en extra opleiding. Ook door de opbouw van een fiscale buffer zouden de varkenshouders het hoofd gemakkelijker boven water kunnen houden. Hoeveel varkenshouders zouden er moeten stoppen om het aanbodoverschot weg te werken?

Hoe evalueert de minister de actieplannen van de vroegere dialoogdagen? Wat is de verhouding tussen de resultaten van de dialoogdagen en de huidige G30? Zal men erin slagen om een beter evenwicht te realiseren tussen vraag naar en aanbod van varkensvlees?

Er wordt 3,8 miljoen euro vrijgemaakt voor innovatieve investeringen die momenteel niet op de VLIF-lijst staan, maar die toch binnen het kader van VLIF zullen passen. Wie zal er oordelen over de toekenning van die steun? Er is 2 miljoen euro voorbehouden voor ammoniakreducerende technieken. Is dat een voorafname op de enveloppe voor de instandhoudingsdoelstellingen? Er is ook 150.000 euro om de interactie tussen onderzoek en praktijk te bevorderen. Waarvoor moet dat geld concreet dienen?

Jos De Meyer weet dat sommigen vooraf sceptisch stonden tegenover de G30. Achteraf heeft hij echter waarderende commentaren gehoord.

Het lid onthoudt dat de sector verder moet inzetten op differentiatie. Daarbij ligt er een grote verantwoordelijkheid bij de bedrijfsleider zelf. Daarnaast blijft de export uitzonderlijk belangrijk voor de varkenshouderij.

Het operationele luik is heel belangrijk. De spreker stelt vast dat een eerste producentenorganisatie van start gegaan is. VLIF krijgt bijkomende mogelijkheden in het kader van duurzaamheid. Er zijn bijkomende middelen voor innovatie. Ten slotte zijn er de operationele groepen en het bekendmaken van de marktinformatie. Dat zijn niet allemaal nieuwe ideeën, stelt het lid, maar er is wel een heel proces nodig om ze te realiseren. De producentenorganisaties kwamen bijvoorbeeld al eerder ter sprake, maar nu worden er concrete stappen gezet om ze ook waar te maken.

Jos De Meyer denkt dat het nuttig kan zijn om een gedachtewisseling te houden over de mogelijkheden van het VLIF, samen met de minister en vertegenwoordigers van de administratie.

Hij las dat er in Wallonië sturende maatregelen genomen worden, waardoor de varkenshouder vergoed wordt voor bijkomende bovenwettelijke inspanningen. Wat houdt dat precies in? Is dat in Vlaanderen ook mogelijk?

Minister *Joke Schauvliege* vindt het goed dat het debat over de toekomst van de varkenssector open ligt. De teneur op de top was zeker positief, beklemtoont de minister. De aanwezigen waren blij dat het mogelijk was om vrij te praten met de verschillende schakels van de keten, zonder taboes. Niets doen is geen optie. Alle actoren willen samen met de sector naar oplossingen zoeken.

De overheid kan niet rechtstreeks ingrijpen op de markt. Daarom moet ze op andere manieren een rol proberen te spelen. De overheid kan bijvoorbeeld overleg organiseren en bepaalde maatregelen verder uitwerken. Er bestaan echter geen mirakeloplossingen. De varkenssector blijft in de eerste plaats een economische sector, geeft de minister mee.

Joke Schauvliege legt uit dat de dialoogdagen die werden georganiseerd op initiatief van Kris Peeters waardevol waren en veel van de actiepunten die daaruit voortvloeiden, werden intussen gerealiseerd, bijvoorbeeld het Varkensloket. De tijden veranderen echter. Daarom moet men opnieuw een dergelijk overleg organiseren op het ogenblik dat er nieuwe problemen rijzen. Een voorbeeld van een nieuwe uitdaging is de boycot door Rusland. Vroeger kon veel minderwaardig varkensvlees en vet tegen een billijke prijs worden uitgevoerd naar Rusland. Nu is dat niet meer mogelijk.

Er werd ook gesproken over de schaalvergroting, verduidelijkt de minister. Het zou echter geen oplossing zijn als de overheid zou beslissen tot een afbouw van de sector. Op de eengemaakte markt zal de vermindering in productiecapaciteit onmiddellijk ingenomen worden door andere producenten en de prijs zou even laag blijven. Dat was de conclusie van de vergadering, stelt de minister.

Veel Europese lidstaten beschikken niet over een instrument zoals het VLIF, licht de minister toe. Joke Schauvliege is verbaasd over de vraag naar herziening van het VLIF, want dat is pas gebeurd in 2015, met een heroriëntering naar meer duurzame investeringen en naar innovatie in de landbouw. Ze vraagt zich af op welk vlak Jelle Engelbosch het VLIF nog zou willen aanpassen. Ze is wel bereid om van gedachten te wisselen over de mogelijkheden van het VLIF, zoals de commissievoorzitter suggereert.

Er zijn al heel wat cijfers, maar om beter te kunnen plannen, zou men het aantal varkens vooraf moeten kunnen inschatten. Dat is mogelijk aan de hand van cijfers over de inseminaties. Daarover worden op dit ogenblik onvoldoende gegevens verzameld.

De minister is blij met de provinciale initiatieven. Die zullen een versterkend effect hebben. De provinciale initiatiefnemers waren trouwens aanwezig op de G30.

Joke Schauvliege beaamt de stelling van Herman De Croo dat men moet inzetten op een verbetering van het imago van het varkensvlees, onder meer door de afbouw van het gebruik van antibiotica. Ook dat is aan bod gekomen op de top, in de werkgroep segmentatie. Een veilig product, zonder antibiotica, zal ook meer exportmogelijkheden bieden. Dat is deels een federale bevoegdheid, maar ook Vlaanderen kan daarop inzetten.

Ook de merken zijn aan bod gekomen in de werkgroep differentiatie en segmentatie. Dat moet inderdaad verder geoperationaliseerd worden. Met een aantal zaken werd al gestart, maar sommige dingen vragen meer tijd vooraleer

er in de praktijk resultaten zichtbaar zijn. Daarbij denkt de minister aan de pas opgerichte producentenorganisatie.

De overheid wil cijfers ter beschikking stellen, maar zal die zelf niet interpreteren, verduidelijkt de minister. De bedrijfseconomische kennis van de producenten is een belangrijk element. Daarvoor kan men een beroep doen op KRATOS-Raad op maat. Het bedrijf moet echter de commerciële keuzes maken. De overheid mag geen grenzen opleggen.

BMO levert al veel inspanningen en was ook aanwezig op de G30, aldus de minister.

Joke Schauvliege pleit niet voor het beperken van de export tot het standaardvarken. Er zijn inderdaad mooie voorbeelden van differentiatie.

Er waren geen taboes tijdens de G30, benadrukt de minister. Ook de stopzetting van bedrijven kwam aan bod. Op dat vlak kan de overheid mee voor begeleiding zorgen. De landbouwers kunnen overstappen naar een andere bedrijfstak. De overheid moet nagaan wat de mogelijkheden zijn binnen de ruimtelijke ordening. In het Meetjesland en in het Pajottenland zijn er op dat vlak een aantal proefprojecten, waarbij wordt onderzocht of het mogelijk is om met de eigendom iets anders te doen. Nederland biedt op dat vlak mooie voorbeelden.

Er zijn geen cijfers over het aantal varkenshouders dat zou moeten stoppen, geeft de spreker mee. Dat moet wereldwijd bekeken worden. Via het internet kan men wel gemakkelijk achterhalen welk varkensvlees er waar ook ter wereld aangeboden wordt, en tegen welke prijs.

Het evenwicht tussen vraag en aanbod is een marktgegeven. De overheid kan daarin niet tussenkomen. De 2 miljoen euro VLIF-steun voor ammoniakreducerende maatregelen is geen voorafname op IHD-PAS. Het is een stimulans om ook op dat vlak innovatief te werk te gaan. Die initiatieven worden beoordeeld zoals alle VLIF-initiatieven, namelijk door het Departement Landbouw en Visserij, in samenwerking met de onderzoekers van ILVO en IWT.

In Wallonië is men inderdaad een vergoeding aan het uitwerken voor bovenwettelijke eisen. Dat moet men bekijken met de volledige keten. De minister volgt dat met interesse. Als de overheid daartoe het initiatief neemt, moet ze daarvoor uiteraard ook de nodige middelen hebben. Ze zal de commissieleden verder op de hoogte houden van de evoluties in Wallonië.

Joke Schauvliege besluit dat de top positief ervaren werd. Ze werkt nu verder aan initiatieven, samen met de verschillende spelers in de sector, en zal daarover geregeld verslag uitbrengen aan de commissie.

Jelle Engelbosch begrijpt dat het VLIF pas volledig herzien is in 2015. Het is echter niet omdat het VLIF pas hervormd is, dat men niet kan nadenken over een verdere aanpassing en verbetering, zeker gezien de huidige boycot door Rusland en het debat rond schaalverandering. Misschien moet men iets meer focussen op innovatie en differentiatie en minder op de gewone ondersteuning. Men moet zich afvragen of een grote varkensboer nog zo zwaar ondersteund moet worden, aldus de spreker.

Het verzamelen van gegevens over de prijzen van de producten en de grondstoffen vergt volgens het lid een Europese discussie. Gebeurt dat nu al? Zo niet, kan de minister dat aankaarten?

Herman De Croo stelt vast dat de minister niet heeft geantwoord op zijn vraag over het weren van varkensvlees in een aantal Brusselse scholen en in bepaalde eetgelegenheden. Dat zou een negatieve evolutie kunnen zijn voor de sector. Hij wil graag weten of zijn indruk juist is.

Bart Dochy wenst de minister veel succes bij het verder uitwerken van de resultaten van de werkgroepen.

Bij de evolutie naar schaalvergroting vergeet men soms dat niet iedereen in staat is om een heel groot bedrijf te leiden, merkt de spreker op. Bij de beoordeling van de dossiers gaan de banken er bijvoorbeeld van uit dat men een bepaalde omzet moet kunnen realiseren. Men moet erover waken dat men de landbouwers niet drijft tot het niveau van incompetentie.

Francesco Vanderjeugd begrijpt dat men kan nadenken over de bestemming van de bedrijfsgebouwen na de stopzetting van bedrijven. Hij denkt dat dat een uitweg kan bieden aan de landbouwers. Toen hij die vraag aan een boer voorlegde, vond die dat echter geen goed idee. Hoe meer mensen er op het platteland gaan wonen, hoe meer er een klacht kunnen indienen tegen de landbouwactiviteiten, was het antwoord.

Joke Schauvliege benadrukt dat het VLIF op dit ogenblik geen enkele stal meer subsidieert. VLIF subsidieert wel zaken zoals luchtwassers, roostervloeren en robots.

De minister dringt aan op het verzamelen van de cijfers op Europees niveau. Vlaanderen moet wel zelf het goede voorbeeld geven.

Op de vraag van Herman De Croo antwoordt Joke Schauvliege dat de school zelf beslist wat ze op het menu zet. Op veel scholen is er trouwens een ruim aanbod waaruit de leerlingen kunnen kiezen. Ze vindt het vooral belangrijk om te werken aan het imago van het varkensvlees.

Jos DE MEYER,
voorzitter

Herman DE CROO,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ABS	Algemeen Boerensyndicaat
BEMEFA	Beroepsvereniging van de Mengvoederfabrikanten
BME	Belgian Meat Export
BMO	Belgian Meat Office
FAVV	Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
FEBEV	Federatie van het Belgisch Vlees
Fenavian	nationale federatie van vleeswarenmakers
IHD	instandhoudingsdoelstelling
ILVO	Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek
IVB	Interprofessionele Vereniging voor Belgisch Vlees
IWT	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie
PAS	Programmatische Aanpak Stikstof
TTIP	Transatlantic Trade and Investment Partnership
VLAM	Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing
VLIF	Vlaams Landbouwinvesteringsfonds